

אצבעותיו למלחמה

הגרד"ח פינטו מספר על מסירותו העצומה של מרן זצוק"ל, פרקים מרתקים בהם עמד נפעם מול גדלותו העצומה, כמשך השנים עד... היום האחרון הנורא...

הגרד"ח פינטו שליט"א עם מרן רבינו זצוק"ל

מרן זצוק"ל מרא דארעא דישראל

עד היום שמורים הספרים הקדושים הללו עמי בקרבתי, ועד כמה מציף האושר את לבי כאשר מתבונן אני מדי פעם בברכתו הנפלאה בכתב ידו הרהוט והזך המתנוססת בראש הספרים שהקדיש לי מרן מאור ישראל רבנו זיע"א.

ותמיד שאלתי, וכי צדיק קדוש וטהור גאון קדוש עליון בדרגתו של רבנו זיע"א זקוק הוא לברכתני?! אלא יודעני בבירור שמידת הענווה העצומה שבה ניחן היא שהייתה נר לרגליו וזכה הוא לכתר תורה ויראה ולכתר מידות טובות ונאצלות גם יחד. "במקום שבו אתה מוצא גדלותו שם אתה מוצא ענוותנותו", כפשוטו ממש.

אהבת התורה שפיעמה בנשמתו הזכה בערה בקרבו ופיעמה בו. במסודותינו הקדושים שבצרפת עסקו אברכי הכולל היקרים שיחיו בהלכות נדה. וכיוון שידעתי שלא ניתן להגיע למסקנת בירור ההלכה בעניינים אלו מבלי ספריו המאירים של מרן זיע"א "טהרת הבית", על כן ביקשתי מבאי ביתו שיואילו לשלוח אלינו לצרפת כמות נכבדת מן הכרכים הקדושים הללו.

והנה סיפרו לי שכאשר נודע לו הדבר, עלז לבו בקרבו. וכך אמר מרן זצוק"ל לבאי ביתו "כמה שמחה יש בלבי על כך שדברי תורתי מופצים

אומר" שאני מבקש להוציא לאור בקרוב". המשיך מרן זיע"א, התבונן בי בעיניו הטהורות ואמר: "אנא, רבי דוד, יברכני שאזכה להמשיך ולהפיץ מעיינות תורה, ואוכל להמשיך בכתיבת הספרים..."

נזדעזעתי מן הבקשה ונעניתי ברתת "מי אני ומה אני שאברך את רבנו הקדוש"?! אולם מרן מלכא זיע"א עמד על דבריו, ובענוותנותו הגדולה נפנה ואמר לי "יודע אני גם יודע, כי זכות אבות יש לכם. יודעני גם שברכותיך מתקבלות. אנא מלא את בקשתי וברכני".

וכך בחרדת קודש, בזיע ובחיל נטלתי את ידו הטהורה והקדושה. כשדמעות זולגות מעיניי ללא הרף בירכתי את רבנו מרן זיע"א שיזכה בקרוב להמשיך במפעליו הכבירים, ויוסיפו מעיינותיו לעלות חוצה בספריו הקדושים כשאיפתו הטהורה. ורבנו ענה "אמן" אחר ברכתי.

ואז הרהבתי עוז בנפשי וביקשתי ממרן זיע"א שיקדיש גם עבורי את החלק החדש "יביע אומר" כאשר יצא לאור עולם. ורבנו הגדול בענוות החן העצומה שהייתה בקרבו ענה לי במאור פנים "בוודאי אקדיש לכם בחפץ לב את הכרך החדש".

בלימוד על דרך פסיקת ההלכה הצרופה. שיעלו את חידושיהם על הכתב למען יעמדו ימים רבים.

וכך נהג רבנו הגדול מרן זיע"א בכל ימי חייו. זה עשרות בשנים, על אף כל טרדות הציבור וצרכי עמך בית ישראל כי רבים המה, ועל אף שזכה לכתת רגליו בכל אתר ואתר למסור שיעורי תורה והלכה – עם כל זאת היה אוחז תמיד בעט ובידיו הקדושות העלה את אוצרות חידושי תורתו המאירים על הכתב וחוקקם בספר למען יעמדו ימים רבים, כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים.

עת בא אני להספיד את מרן מאור זיע"א, ולנסות להקיף מעט מזעיר מדמותו הקדושה והטהורה, עולה בזיכרוני מעשה מרגש שאירע לפני שנים. היה זה בעת שהוזמנתי לבקר במעונו הקדוש. ישבתי למולו בחדר בו נהג ללמוד. שם, בינות לכתלים הספוגים באהבת תורה ויראת שמים, בין הכתלים אשר ים אהבת ישראל טמון בהם – נפנה הוא אליי בבכי ואמר "זה לי זמן רב שאני חש בכאבים חזקים באצבעותיי, מחמת הכתיבה הממושכת בהעלותי את דברי התורה על הכתב. הדבר מסב לי צער ותוגה כי משתוקק הנני להמשיך ולכתוב את חידושי תורתי השייכים לחלק "יביע

אחת ניצבת לנגד עיניו – להביא את דבר ה' אל עמך בית ישראל ולהאחיב עליהם את התורה הקדושה, לעורר בנפשם את אור היהדות עדי יבקע ויאיר כשחר אורו. ברור ופשוט שאילולי מסירות נפשו שלא ידעה גבולות, מי יודע היאך היו נראים פניה של היהדות החרדית הספרדית כיום.

מסירות נפשו העצומה באה לידי ביטוי בשיעורי התורה הרבים אותם מסר בעצמו תמידין כסדרן. אולם לא די היה לו בכך, ובכל עת מצוא עודד את תלמידי החכמים שאף הם ימסרו שיעורי תורה ויחזקו את הרבים. ספריו הרבים בכל מקצועות התורה הגדושים באוצרות פז, כלי חמדה של הלכה פסוקה וברורה, הפכו לנכסי צאן ברזל בקרב יראי ה'. זכה הוא לראות ברכה בעמלו – לגיונות לגיונות של בני תורה, צבאות עושי רצון ה' בני עלייה מקרב יהדות ספרד אשר שבה לימי תפארתה והדרה. הוא האיש שהחזיר עטרה ליושנה והרים את קרנה בכל תפוצות ישראל.

כל ימיו הייתה המשנה באבות סדורה על פיו "וקנה לך חבר", דהיינו "הקנה" הוא הקולמוס והעט יהיו לך לחבר. וכה היה רגיל לומר ללומדים – לבקש מהם להשיקיע את כל מרצם בתורה הקדושה וכוחות רבים

אים אנו בלב נשבר ונדכה בדמע ובכי להספיד מרה את רבנו הגדול רבן של כל בני הגולה, פאר הדור והדרו מרן הגאון רבנו עובדיה יוסף זכר צדיק וקדוש לברכה לחיי העולם הבא.

פלגי מים תרד עיני על שבר בת עמי. תורה תורה חגרי שק והתפלשי באפר על שריפת התורה. אוי לנו כי נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש. וכולנו יחד עם כל בית ישראל ממררים בבכי על האבידה הגדולה הן לעולם התורה והן לכלל ישראל.

את כל ימי חייו הקדיש רבנו הגדול לעם ישראל. אינה הן המילים לתאר את עוצמת המהפכה הכבירה שחולל רבנו הגדול בעולם התורני בכלל ובמורשת ספרד. בפרט עת הוקמה המדינה אשר בבסיסה ניכרה התנערות רוחנית מחיי תורה ומצוות, ולא פסחה על בני עדות המזרח – כבר אז קם מרן מאור ישראל זצוק"ל זיע"א, ואזר בעוז מותניו ללא חת. כך היה מכתת רגליו מעיר לעיירה ומישוב זה למושב אחר, כשתכלית

ב

וההתעלות בתורה הקדושה לרפואתו של מרן. והנה לפתע בשעה אחת ושלושים בצהריים נתבשרנו בבשורה המרה והקשה על סילוקו של מרן מאור ישראל זצוק"ל זיע"א.

ואז הבנתי בבירור על מה ולמה כיוונו משמים שאגיע לארץ ישראל דווקא ביום זה. ויחד עם כל בית ישראל קרענו בגדינו ונתעטפנו באבל המר והכבד על הסתלקותו של הצדיק הקדוש והטהור פאר הדור והדרו.

וכמובן שתפילות בוקעות רקיעים אלו שנישאו בעת האחרונה בכל אתר ואתר - בהיכלי הישיבות הקדושות והכוללים, בתלמודי התורה מפי הבל פיהם של תשב"ר, ומפי רבים רבים רבבות עמך ישראל - אינן שבות ריקם. יעמדו הן לזכות ולמליצי יושר בעדנו לקרב את הגאולה השלמה ולהחיש פעמי משיח.

מעל שורות הללו מוסרים אנו את תנחומינו הכנים למשפחה המעטייה, נזר תפארה, שלא יוסיפו לדאבה. ונזכה בקרוב לביאת גואל צדק ולתחיית המתים. אז יאיר עלינו הודו וזיוו של מרן זיע"א וישוב ויזרח להאציל מהוד תפארתו בדמותו הנשגבה.

[הביא לדפוס: הרב מרדכי כהן]

וחושבי שמו זכו לצעוד לאורו הזך באמת ללא כחל ושרק. קשה לחשוב על העולם ללא דמותו הטהורה, המאירה והמגלמת בתוכה תורה צרופה בענווה שאין כדוגמתה. קשה, קשה עד מאוד להצמיד לתואר שמו את המילים זצוק"ל זיע"א. השחר שהפציע קודם יום פטירתו אינו דומה לעולם שהפציע לאחר הסתלקותו. ועל דא קא בכינא, להאי שופרא דבלי בעפרא. אוי לנו עלה המוות בחלוננו ושר וגדול נפל בישראל. נותרנו כעדר ללא רועה, ועם סילוקו של מרן מלכא קדישא הורם הנזר והוסרה העטרה.

בתקופה האחרונה כשהתפילות נישאו בפי כולנו לרפואתו של מרן זיע"א, גם בצרפת נשאנו קול זעקה ותחנונים בעוצמה כה חזקה, לבקוע שערי שמים. והנה בלילה שקדם להסתלקותו של מנהיג הדור זיע"א ראיתי בחלומי יהודי הנכנס בבהלה אל חדרי ומודיע לי בבכי וביגון קודר "מרן נלקח לישיבה של מעלה לבית עולמו".

נתעוררתי ברעד ובחיל ולא יכול הייתי ליתן תנומה לעפעפיי. שקעתי בלימוד, תוך שגמלה בליבי ההחלטה לטוס אל ארץ הקודש. בבואי הנה, החשתי פעמי אל מוסדותינו הקדושים בעיר אשדוד ומסרתי שיעור לאברכי הכולל שיחיו. בדבריי הרחבתי על עניין ההתחזקות

המשך מעמ' 11

התדהמה שלא שככה

כשאנו שואלים את הגאון רבי אברהם כיצד נראתה דמותו העצומה של מרן זצ"ל בדרום אמריקה הכה רחוקה, הוא עונה אותנו בדברי תורה ואומר כי הרי הגמרא במסכת שבת (דף פג): אומרת: 'אמר רבי יוחנן לעולם אל ימנע אדם את עצמו מבית המדרש ומדברי תורה

ואפילו בשעת מיתה, שנאמר זאת התורה אדם כי ימות באוהל, אפילו בשעת מיתה תהא עסוק בתורה'. המהרש"א על המקום מפרש שכוונת הגמרא היא שאדם לא ימנע עצמו מתלמוד תורה אפילו בשעת מיתה, אבל אין זה חוזר על בית המדרש, שאיך אפשר לחייב את האדם שלא ימנע עצמו מבית המדרש אפילו בשעת מיתה, אלא הכוונה שלא ימנע עצמו מתלמוד תורה אפילו בשעת מיתה. אבל הרי"ף על העין יעקב מפרש שהדרשה היא גם על בית המדרש, שם'אדם כי ימות באוהל', ואהל הוא בית המדרש כמו שנאמר מה טובו אהליך יעקב, לומדים שאל ימנע אדם עצמו מבית המדרש אפילו בשעת מיתה.

דרשה זו התקיימה אצל מרן זצוק"ל, שכל מקום שהלך היה בית מדרשו עמו, אפילו בהיותו בבית

עולם התורה. ובואנו להגביר את חשקת התורה בתוכנו ואהבת ההתמדה בה בכל עת מצוא, וברצון ליבנו להשתדל בהפצת התורה בין כלל שכבות העם ובהתחזקות בשמירת המצוות - יהא זה מדין הכרת הטוב עבורו מאת כלל ישראל.

עבור מרן אשר מסר נפשו ומאודו למענו, והאיר את דרכנו בנתיבי יושר ובספרי הלכה מאירים כזוהר הרקיע הכתובים בשפה קולחת ברורה ובהירה שווים לכל נפש, אשר כל יהודי מוצא שם את מבוקשו ופושט את ספיקותיו - עבורו חייבים אנו הכרת טובה נצחית באהבת התורה וביראת השמים שנוסיף בליבנו בכל עת.

מעמד ההלוויה הנשגב שהיה כל כולו קידוש שם שמים עצום, היה נדיר ביותר הן מבחינת המוני האנשים שבאו לספוד לו ולבכותו, והן מבחינת כלל ישראל, מאות האלפים מחוגים שונים שהשתתפו שם. כל שכבות העם - רבנים ואדמו"רים יושבי על מדין, יחד עם עמלי יום ואנשי מסורת. כתף אל כתף הילכו ההמונים שפופי ראש ושחוחי קומה מלווים את האב הגדול והנערץ. התחושה בחלל קודרת, תחושת יתמות נוראה. "יתומים היינו ואין אב".

ובאמת חושבני שאין יהודי מישראל שלא חש שקיבל ממנו דבר מה. בהלכה, באגדה בתורה וביראה. הוא זקף את קומתם של רבבות אנשים, הנהיג את דרכם והתווה להם את ייעודם. דור שלם של יראי ה'

וראיתי שואלים, מדוע פחד אברהם אבינו ע"ה מן המצריים שמא יהרגוהו ויטלו את אשתו? והלא איש גיבור חיל היה, ועמד בעוז ובגבורה כנגד ארבעת המלכים האדירים וניצחם. אם כן ודאי שהיה בו הכח להילחם גם מול פרעה וחילותיו לו היו גוזלים ממנו את שרה. ומדוע הוצרך לשנות בדיבורו כדי להינצל?

והנראה לי לתרץ כי כח הכרת הטוב שהייתה נטועה בלבו של אברהם היא זו שעצרה בעדו ומנעה ממנו מלהילחם עימם. שכיוון שירד למצרים מפני הרעב ושם הייתה לו יכולת לכלכל את עצמו, הוא חש חייב הכרת הטוב כלפי המצריים ולא מלאו לבו ללחום עמם. מטעם זה הוא העדיף לשנות בדבריו ואמר לשרה "אמרי נא אחותי את" וכך ביקש להציל את חייו מידיהם של המצריים.

מידת הכרת הטוב שפיעמה בלבו ובנפשו של מרן זיע"א ידועה הייתה לשם דבר. וחשבתי כי היא היא זו המחייבת אותנו, את כל אחד מאיתנו, להכיר לו טובה עצומה ולקיים את צוואתו הקדושה שניתן לתמצת במשפט אחד "להרבות חיילים לתורה". בייחוד שבתקופה האחרונה קודם הסתלקותו לגנזי מרומים, היה ליבו דווי ושבור מצער על עולם התורה הנמצא בסכנת שמד רוחנית, ולא יכול היה ליתן תנומה לעפעפיו מחמת שברון לבבו בשומעו את הגזירה הנוראה המרחפת על

בעולם, ובני התורה יושבים ועוסקים בהם". רבנו זצוק"ל לא הסתפק בכך, ובמאור פניו ואהבת ישראל הידועים שהיו בו, הוא אף שיגר לי מכתב ברכה נרגש והדגיש כי זכות ועונג לו בשומעו שאברכי הגולה היקרים עוסקים בחידושינו.

זו הייתה כל משאת נפשו עלי אדמות, להגדיל תורה ולהאדירה ולרומם את כתרה בכל תפוצות ישראל. לבו הרחום היה לב מלא וגדוש באהבת ה' טהורה. לב רחב כאולם שהכיל בתוכו ונשא אל קרבו את כל מכאוביהם וקשייהם של כלל ישראל, כי לא מעטים הם.

בכל עת שהובאו לידיעתו מקרים קשים ל"ע ושאר צרותיהם של בית ישראל, היה פורץ בבכי מר. בדמעות שלישי היה מבקש רחמים בלב נשבר ונדכה. זאת מפני שאהבת ישראל שפיעמה בלבו הייתה כה חזקה, כה מוחשית. הוא אהב כל אחד מישראל כנפשו ומאודו, ועז היה חפצו ורצונו שיושפע עליהם אך שפע של טובה וברכה.

יום סילוקו המר והנמהר של מרן מאור ישראל זצוק"ל חל בין הפרשיות "נח" ו"לך לך". וחשבתי כי לא בכדי הוא. מובא במדרש על פרשת נח (מדרש הנעלם זוהר השמטות בראשית רנד) כיוון שיצא נח מן התיבה וראה העולם חרב, התחיל לבכות לפניו ואמר - ריבוננו של עולם, נקראת רחום. היה לך לרחם על בריותיך...

השיבו הקב"ה ואמר - רועה שוטה! עכשיו אמרת כך?! למה לא אמרת בשעה שאמרתי לך "הנני מביא את המבול"? וכיוון ששמעת שאתה ניצול בתיבה לא עלתה על לבך לבקש רחמים על יישוב העולם. עכשיו שנאבד, תפחת פיך למלל לפני תפילות ותחנונים, עד כאן לשון המדרש.

רבנו הקדוש זיע"א חס תמיד על עמך ישראל. גדולים כקטנים, אנשים רמי מעלה לצד פשוטים וקשי יום. תמיד העתיר בעדם לרחמים. בכל אוזן שזכתה לשמוע את ברכתו הטהורה לציבור הקדוש לאחר שיעורי התורה שמסר, מהדהדת ברכתו שנאמרה מעמקי לבו, לב אוהב ורחום, לב של אהבת ישראל אמיתית. אהבה ללא גבולות שאין לה מצרים.

בפרשת לך לך נאמר (בראשית י"ב - י"ג) "ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה לגור שם כי כבד הרעב בארץ... ויאמר אל שרי אשתו הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את והיה כי יראו אותך המצרים ואמרו אשתו זאת והרגו אותך ואותי יחיו אמרי נא אחותי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך".